

Yttrande till Arbetsmiljöverket – Nacka seniorcenter Älta, dnr 2015/045444

Arbetsmiljöverket överväger att förbjuda Nacka kommun att efter den 1 oktober 2020 utföra omvårdnadsinsatser på brukarnas toaletter/hygienutrymmen vid Nacka Seniorcenter Älta, om kommunen inte uppfyller villkoret om 0,8 meters fritt arbetsutrymme vid toalettstolen. Nacka kommun har fått tillfälle att lämna synpunkter på kravet och tidpunkten för när kravet ska vara uppfyllt. Nacka kommun ber därför att få anföra följande.

Arbetsutrymme

Det som Arbetsmiljöverket berör i sitt förbud handlar om riktlinjer gällande ett så kallat fritt arbetsutrymme. I AFS 2009:2 om arbetsplatsens utformning uppställs ett riktvärde om att det ska finnas ett fritt arbetsutrymme om 0,8 meter i utrymmen där arbetstagare måste utföra arbetsmoment som innebär en kraftutövning. Detta är dock inget absolut strikt krav, utan är ett allmänt råd ställt i ovan nämnda AFS. Efter en rimlighetsavvägning bedömer Nacka kommun att en ombyggnation av samtliga 18 hygienutrymmen i Nacka Seniorcenter Älta inte är ett rimligt eller lämpligt alternativ. De åtgärder som hittills har vidtagits för att minimera riskerna för arbetsskada såsom utbildning i förflyttningsteknik och utarbetande av rutiner anses vara tillräckliga för att efterleva Arbetsmiljöverkets krav. Dessutom kommer en ombyggnation medföra väsentliga ekonomiska kostnader, samtidigt som tiden för nyttjandet av de ombyggda utrymmena är kort.

Tidpunkten då förbudet föreslås börja gälla

Återstående tid för verksamheten i befintlig byggnad har förändrats sedan kommunens tidigare yttrande till Arbetsmiljöverket. Kommunen har tidigare angett att ett nytt särskilt boende för äldre ska stå färdigt inom en tidsperiod av cirka 4-5 år. Detaljplanen är dock ännu inte antagen, utan förslag till detaljplan håller på att tas fram. Samråd för detaljplan beräknas äga rum april 2017 och därefter ska granskning ske i oktober 2017. Detaljplanen beräknas antas slutligen under första kvartalet 2018. Det innebär att de nya lokalerna som

den nuvarande verksamheten planerar att flytta till tidigast kommer stå färdiga 2023, förutsatt att detaljplanen inte överklagas och därmed vinner laga kraft som beräknat.

Verksamhetsövergång

Som tidigare redogjorts för ska det ske en verksamhetsövergång i samband med att de nya lokalerna står färdiga 2023. Verksamhetsövergången omfattar såväl arbetstagarna som brukarna. Verksamheten kommer då ges möjlighet att bedrivas i, ur ett arbetsmiljöperspektiv, välfungerande lokaler.

Verksamhetsövergången planerar att omfatta följande:

- Lokaler byggs och anpassas för äldreomsorg med utvecklad välfärdsteknik för ökad trygghet och självständighet för kund.
- Lokaler anpassas för personalens arbetsmiljö, både den fysiska och den psykosociala, då storleken på avdelningarna kommer anpassas för ändamålet.
- Välfärdsteknik kommer vara en del i arbetstagarnas arbetsmetodik.
- Kärnan i nuvarande verksamhet vid Nacka seniorcenter Älta kommer att överföras på ett tryggt och säkert sätt till det nya boendet. Kärnan består av arbetsmetoder, kvalitetsledningssystem och väl inarbetade ansvarsområden i arbetsgrupperna.
- En successiv inflyttningsprocess planeras där brukarna och personalgrupp följs åt, och därigenom skapas kontinuitet i omvårdnad och trygghet i den nya boende- och arbetsmiljön.

Konsekvenser och olägenheter

Utöver vad som tidigare anförts kring de konsekvenser och olägenheter som kommer uppstå för de boende vid en ombyggnation önskar kommunen lyfta fram följande omständigheter. Flertalet brukare som bor på Nacka Seniorcenter Älta lider av kognitiva svårigheter varför en tillfällig flytt som innebär ny miljö, ny personal och nya medboende riskerar att påverka deras välmående negativt. Detta kommer i sin tur medföra påfrestningar för arbetstagarna i deras dagliga omvårdnad av brukarna. Många av brukarna har också under flera år byggt upp relationer till varandra och det i sig skapar trygghet och gemenskap, vilket även sätter prägel på arbetstagarnas psykosociala arbetsmiljö. Många av brukarna som bor på Nacka Seniorcenter Älta har anhöriga som bor i området och närheten till de anhöriga har varit en avgörande faktor vid deras val av särskilt boende. Det ska även noteras att möjligheten till parboende som idag finns på Nacka Seniorcenter Älta troligtvis inte kommer kunna tillgodoses vid en tillfällig förflyttning då tillgången till de lägenheterna är begränsad. Vissa av de par som idag bor tillsammans kan därför behöva skiljas åt, vilket skulle få förödande konsekvenser för deras psykosociala mående. Det ska särskilt beaktas att brukarnas försämrade mående vid en eventuell flytt även kommer att påverka arbetstagarnas arbetssituation. En flytt skulle även få till följd att arbetsgrupperna skulle behöva splittras.

För det fall att Arbetsmiljöverket vidhåller sin bedömning att ombyggnation är nödvändig anser Nacka kommun, vid en rimlighetsbedömning, att tidpunkten då förbudet börjar gälla flyttas fram till tidigast 2023.

På Nacka kommuns vägnar

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör